

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 94/20
U Luxembourgju 16. srpnja 2020.

Presuda u predmetu C-129/19
Presidenza del Consiglio dei Ministri/BV

Države članice moraju dodijeliti naknadu štete svakoj žrtvi nasilnog kaznenog djela počinjenog s namjerom, uključujući i one s boravištem na njihovu državnom području

Za naknadu se ne zahtijeva da u cijelosti pokrije nastalu štetu, ali njezin iznos ne smije biti samo simboličan

U presudi **Presidenza del Consiglio dei Ministri** (C-129/19), donesenoj 16. srpnja 2020., Sud, koji je sastao u velikom vijeću, presudio je, kao prvo, da se propisi o izvanugovornoj odgovornosti države članice za štetu uzrokovanu povredom prava Unije zbog toga što ta država članica nije pravodobno prenijela Direktivu 2004/80¹ primjenjuju u odnosu na žrtve s boravištem u navedenoj državi članici, na čijem je državnom području počinjeno nasilno kazneno djelo s namjerom. Kao drugo, Sud je presudio da se paušalna naknada koja se dodjeljuje žrtvama silovanja na temelju nacionalnih propisa o naknadi štete žrtvama nasilnih kaznenih djela počinjenih s namjerom ne može kvalificirati kao „pravična i primjerena” u smislu te iste odredbe ako je utvrđena bez uzimanja u obzir ozbiljnosti posljedica počinjenog kaznenog djela za žrtve i stoga ne čini odgovarajući doprinos naknadi pretrpljene imovinske i neimovinske štete.

U ovom slučaju u listopadu 2005. osoba BV, talijanska državljanka s boravištem u Italiji, bila je žrtva silovanja počinjenog na području te države članice. Počiniteljima tog kaznenog djela bilo je naloženo da joj na ime naknade štete isplate iznos od 50 000 eura, ali zbog njihova bijega nije bilo moguće namirenje. U veljači 2009. osoba BV pokrenula je postupak protiv Presidenze del Consiglio dei Ministri (Predsjedništvo Vijeća ministara, Italija) radi naknade štete koju je navodno pretrpjela zbog toga što Italija nije pravodobno prenijela Direktivu 2004/80². Tijekom tog postupka Presidenzi del Consiglio dei Ministri prvostupanjskom presudom naloženo je da osobi BV isplati iznos od 90 000 eura, koji je u žalbenom postupku smanjen na 50 000 eura.

Sud koji je uputio zahtjev, kojem je Presidenza del Consiglio dei Ministri podnijela žalbu, nastojao je doznati koja je mogućnost, s jedne strane, primjene propisa o izvanugovornoj odgovornosti države članice zbog nepravodobnog prenošenja Direktive 2004/80 u odnosu na žrtve nasilnih kaznenih djela počinjenih s namjerom čija situacija ne predstavlja prekogranični slučaj. S druge strane, dvojio je u pogledu „pravičnosti i primjerenosti”, u smislu Direktive 2004/80, paušalnog iznosa od 4800 eura predviđenog talijanskim propisima³ za naknadu štete žrtvama silovanja.

Kad je riječ o prvom pitanju, Sud je najprije podsjetio na uvjete koji omogućuju utvrđivanje odgovornosti država članica za štetu prouzročenu pojedincima povredama prava Unije, odnosno na postojanje povrijeđenog pravnog pravila Unije kojim se dodjeljuju prava pojedincima, dovoljno

¹ Direktiva Vijeća 2004/80/EZ od 29. travnja 2004. o naknadi žrtvama kaznenih djela (SL 2004., L 261, str. 15.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 76.).

² Na temelju članka 12. stavka 2. Direktive 2004/80, „[s]ve države članice osiguravaju da njihova nacionalna pravila sadrže odredbe o naknadi žrtvama nasilnih kaznenih djela počinjenih s namjerom, na njihovom državnom području, koja jamče pravičnu i primjerenu naknadu žrtvama”.

³ Valja napomenuti da je, nakon podnošenja ove tužbe zbog izvanugovorne odgovornosti protiv Italije, ta država članica uvela propise o naknadi štete žrtvama nasilnih kaznenih djela počinjenih s namjerom na talijanskom državnom području bez obzira na to imaju li one ili nemaju boravište u Italiji. Ti propisi također obuhvaćaju retroaktivno kaznena djela koja potpadaju pod tu kategoriju kaznenih djela, a koja su počinjena od 1. srpnja 2005.

ozbiljnu povredu tog pravila i uzročnu vezu između te povrede i štete koju su pretrpjeli pojedinci. U ovom slučaju, uzimajući u obzir tekst Direktive 2004/80, njezin kontekst i ciljeve, Sud je osobito istaknuo da se tom odredbom zakonodavac Unije nije odlučio za to da svaka država članica uvede posebne propise o naknadi štete, ograničene samo na žrtve nasilnih kaznenih djela počinjenih s namjerom u situacijama koje predstavljaju prekogranični slučaj, nego za primjenu u korist tih žrtava nacionalnih propisa o naknadi štete žrtvama nasilnih kaznenih djela počinjenih na državnom području pojedinih država članica. Na kraju svoje analize zaključio je da se **Direktivom 2004/80 svakoj državi članici nameće obveza da uvede propise o naknadi štete koji obuhvaćaju sve žrtve nasilnih kaznenih djela počinjenih s namjerom na njezinu državnom području, a ne samo žrtve čija situacija predstavlja prekogranični slučaj.** Sud je iz prethodno navedenog zaključio da Direktiva 2004/80 daje pravo na pravičnu i primjerenu naknadu štete ne samo žrtvama tih kaznenih djela u takvim slučajevima nego i žrtvama s uobičajenim boravištem na području države članice u kojoj je počinjeno kazneno djelo. Posljedično, pod uvjetom da su ispunjena druga dva gore navedena uvjeta, pojedinac ima pravo na naknadu štete koja mu je prouzročena povredom obveze države članice koja proizlazi iz Direktive 2004/80, i to neovisno o tome predstavlja li njegova situacija, u trenutku kada je na njegovu štetu počinjeno predmetno kazneno djelo, prekogranični slučaj.

Što se tiče drugog pitanja, Sud je utvrdio da, s obzirom na to da u Direktivi 2004/80 ne postoji nikakva naznaka u pogledu iznosa naknade štete za koji se smatra da odgovara „**pravičnoj i primjerenoj**” naknadi, tom se odredbom državama članicama u tom pogledu priznaje margina prosudbe. Međutim, iako ta naknada **ne mora nužno osigurati punu naknadu imovinske i neimovinske štete koju su pretrpjele žrtve** nasilnih kaznenih djela počinjenih s namjerom, ona **ipak ne smije biti samo simbolična ili očito nedovoljna s obzirom na ozbiljnost posljedica** počinjenog kaznenog djela za te žrtve. U skladu sa stajalištem Suda, naknada štete koja se dodjeljuje takvim žrtvama na temelju te odredbe mora zapravo na odgovarajući način nadoknaditi patnje kojima su bile izložene. U tom je pogledu Sud također pojasnio da se paušalna naknada štete takvim žrtvama može kvalificirati kao „pravična i primjerena” ako je ljestvica naknada dovoljno detaljna, tako da se izbjegne to da se paušalna naknada predviđena za određenu vrstu nasilja, s obzirom na okolnosti pojedinog slučaja, pokaže očito nedostatnom.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293